

VAMMAISPALVELULAIN MUKAINEN KULJETUSPALVELU

Toimintaohje 1.1.2022 alkaen

PoSa yhtymähallitus 25.1.2022 § 9

PoSa/Sosiaali- ja perhepalvelut

SISÄLLYS

PALVELUN MÄÄRITELMÄ JA TAVOITE	3
HAKEMINEN JA PÄÄTÖKSENTEKO	3
KULJETUSPALVELUKORTTI	4
KULJETUSPALVELUMATKAT.....	4
KULJETUSPALVELU ON HENKILÖKOHTAINEN.....	5
KIMPPAKYYDIT	5
AVUSTAMINEN, AVUSTAMISLISÄ, PORRASAVUSTUS JA –KIIPIJÄ.....	5
MATKAN MAKSAMINEN.....	5
TAVARANKULJETUS	6
OLOSUHTEIDEN MUUTOKSET	6
KULJETUSPALVELUALUEET	6
KULJETUSPALVELUN SEURANTA.....	7
PALVELUN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT EPÄSELVYYDET	7
TERVEYDENHUOLLON MATKAT	7

PALVELUN MÄÄRITELMÄ JA TAVOITE

Vaikeavammaiselle henkilölle myönnetään kohtuulliset kuljetuspalvelut vammaispalvelulain (1987/380) 8 § 2 momentin mukaisesti. Vammaispalveluasetuksen 6 §:n mukaan vammaispalveluasetuksen 5 §:ssä tarkoitetulle vaikeavammaiselle henkilölle on järjestettävä kuljetuspalveluja siten, että hänellä on mahdollisuus suorittaa välttämättömien työhön ja opiskeluun liittyvien matkojen lisäksi haettu määrä matkoja tai vähintään kahdeksantoista (18) yhdensuuntaista jokapäiväiseen elämään kuuluvaa, asiointi- ja virkistysmatkaa kuukaudessa. Kuljetuspalvelulla ei korvata sairaanhoitoon liittyviä matkoja vaan nämä matkat kuuluvat Kelan toimeenpaneman sairausvakuutuslain (2004/1224) korvauksen piiriin.

Vaikeavammaisena pidetään vammaispalveluasetuksen 5 § (1987/759) mukaan henkilöä, jolla on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa ja joka ei vammansa tai sairautensa vuoksi voi käyttää julkisia joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Vaikeavammaisuus tulee näyttää toteen:

- 1) Lääkärinlausunnolla, jossa nimenomaan otetaan kantaa asiakkaan vaikeavammaisuuteen ja liikuntakykyyn (esteet ja rajoitteet vrt. joukkoliikennevälineiden käyttö) sekä kuvataan asiakkaan toimintakykyä. Lääkärinlausuntona C-lausunto tai vastaava.
- 2) Päätöksentekijän arviolla asiakkaan suoriutumisesta arjen tilanteissa / toimintakyvystä suhteessa liikkumiseen. Arviointi tehdään pääsääntöisesti kotikäynnin perusteella.
- 3) Lisäksi tarvittaessa terveydenhoitajan tms. alan asiantuntijan lausunnolla.

Kuljetuspalvelutarpeen tulee johtua vammasta tai sairaudesta, joista aiheutuva haitta on pysyvä tai pitkäaikainen.

Kuljetuspalvelun tavoitteena on edistää vaikeavammaisen tasa-arvoa ja toimintamahdollisuuksia järjestämällä heille liikkumismahdollisuudet samoin edellytyksin kuin joukkoliikennettä käyttäville.

Mahdollisuus käyttää omaa autoa ei rajaa vammaista henkilöä kuljetuspalvelun ulkopuolelle. Mikäli henkilö on saanut käytössään olevaan autoon yhteiskunnalta taloudellista tukea (VpA § 2 mom., autoavustus tms.) auton käyttö voi vähentää myönnettävän kuljetuspalvelun määrää. Tällaisessa tilanteessa hakijan tulee antaa kirjallinen selvitys oman auton käytöstä kuljetuspalvelun yhteydessä.

HAKEMINEN JA PÄÄTÖKSENTEKO

Palvelua haetaan kuljetuspalveluhakemuksella, jonka saa kuntien peruspalvelukeskuksista ja PoSan verkkosivuilta (www.eposa.fi/lomakkeet/kuljetuspalveluhakemus). Hakemus palautetaan liitteineen hakemuslomakkeen ohjeen mukaisesti. Tämän jälkeen palvelusta vastaava viranhaltija suorittaa kotikäynnin ja pyytää tarpeen mukaan lisäselvitystä tai lausuntoja ennen kirjallisen päätöksen tekemistä. Päätös annetaan viimeistään kolmen (3) kuukauden kuluessa asian vireille tulosta. Päätös ja ohjeistukset postitetaan aina hakijalle.

KULJETUSPALVELUKORTTI

Myönteisen kuljetuspalvelupäätöksen saaneelle asiakkaalle toimitetaan palvelun käyttöön oikeuttava kuljetuspalvelukortti TaksikorttiPlus erillisenä lähetyksenä, lukuun ottamatta PoSan alueen ulkopuolella asuvia henkilöitä, joille palvelun käyttöön oikeuttava kortti toimitetaan päätöksen liitteenä.

Kuljetuspalvelukortin on oltava aina asiakkaalla mukana kuljetuspalvelumatkalla. Kuljetuspalvelukortti pitää sisällään asiakkaan matkaoikeudet sähköisesti ja kuljettaja tarkistaa nämä matkaoikeudet kuljetuspalvelukortista. Kuljetuspalvelukortti on tämän vuoksi esitettävä taksinkuljettajalle aina ennen matkan alkamista. Taksinkuljettaja tekee kuljetuspalvelukortille myös maksutapahtuman matkan päätyttyä. Mikäli kuljetuspalvelukortti ei ole mukana kuljetuspalvelumatkalla, matkaa ei näin ollen voi suorittaa.

Kuljetuspalvelukortti on asiakkaan henkilökohtainen maksuväline, jota **ei saa luovuttaa** kenellekään toiselle henkilölle. Kortin voi antaa autoilijalle ainoastaan kuljetuspalvelumatkan ajaksi, jolloin autoilija tarkistaa matkaoikeudet ja tekee kortille maksutapahtuman. Korttia ei saa koskaan jättää kuljettajalle matkan päätyttyä, esimerkiksi asioinnin ajaksi. Mahdollisista väärinkäytöksistä (esimerkiksi kortin luovuttamisesta toiselle henkilölle) tehdään aina tutkintapyyntö poliisille.

Asiakkaan tulee huolehtia kortin asianmukaisesta käytöstä ja säilytyksestä. Kuljetuspalvelukortti on maksuvälineenä verrattavissa pankkikorttiin, ja siitä tulee huolehtia kuten pankkikortista. Kortin katoamisesta **on ilmoitettava välittömästi** vammaispalveluun. Mikäli asiakkaasta johtuvasta syystä kortti joudutaan uusimaan, asiakas vastaa mahdollisista kustannuksista.

KULJETUSPALVELUMATKAT

Kuljetuspalvelumatkat myönnetään joko määräaikaisiksi tai toistaiseksi voimassa oleviksi. Asiointi- ja virkistysmatkoja voidaan myöntää vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa. Asiointi- ja virkistysmatkojen lisäksi myönnetään välttämättömät työ- ja opiskelumatkat. Myönnetyt matkat ovat aina kuukausikohtaisia eikä käyttämättömiä matkoja voida siirtää seuraavalle kuukaudelle.

Mikäli asiakkaalla on poikkeavia matkatarpeita, tulee hänen olla niistä hyvissä ajoin etukäteen yhteydessä PoSan vammaispalveluihin, jossa päätetään matkan myöntämisestä yksilöllisen tarpeen ja kustannusten kohtuullisuuden perusteella. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvoitetta myöntää 18 yhdensuuntaisen matkan ylittäviä matkoja tai kuljetuspalvelualueen ylittäviä matkoja.

Kuljetuspalvelumatka on yksi yhdensuuntainen keskeytymätön matka. Matka on aina tehtävä suorinta reittiä. Asiointi- ja virkistysmatkat voi tehdä kotikunnan alueella tai päätöksessä määriteltäviin lähikuntiin suuntautuvina. Lähikuntamatkat voi tehdä kotikunnasta lähikuntaan ja takaisin, mutta ei lähikunnasta lähikuntaan. Välttämättömät asiointimatkat lähikunnan sisällä ovat mahdollisia. Kiertoajelut eivät kuulu kunnan

järjestämiin kuljetuspalveluihin eli yhdensuuntaisen matkan lähtö- ja paluusoitteen tulee poiketa toisistaan selkeästi. Yhdensuuntaiseen matkaan voi sisältyä enintään 10 min. pysähdys ja sen ylimenevän ajan kustannukset maksaa asiakas itse taksinkuljettajalle.

KULJETUSPALVELU ON HENKILÖKOHTAINEN

Palvelu on henkilökohtainen eli palvelupäätöksen saaneen henkilön tulee olla aina itse mukana matkassa. Kuljettajan velvollisuus on tarkistaa asiakkaan henkilöllisyys. Asiakkaan lisäksi kuljetuspalvelussa saa olla mukana saattaja. Jos kuljetuspalvelua käytetään ohjeiden vastaisesti tai vilpillisesti, vahingon aiheuttaja on velvollinen korvaamaan kunnalle aiheutuvan vahingon.

KIMPPAKYYDIT

Mikäli useampi kuljetuspalvelua käyttävä matkustaa samassa taksissa, kuluu kaikilta asiakkailta pääsääntöisesti kuljetuspalvelumatka ja kaikki asiakkaat maksavat oman omavastuuosuutensa.

AVUSTAMINEN, AVUSTAMISLISÄ, PORRASAVUSTUS JA –KIIPIJÄ

Asiakkaalle voidaan myöntää yksilölliseen tarpeeseen perustuvia lisäpalveluita, joista taksinkuljettajalla on oikeus periä lisäkorvaus. Näitä lisäkorvauksia ovat avustamislisä ja porrasavustus. Tavanomaiseen taksipalveluun kuuluu avustaminen autoon nousemisessa, matkan aikana ja tarvittaessa sisätiloihin siirryttäessä ja kuljetuspalvelua toteuttava taksinkuljettaja on velvollinen avustamaan asiakasta näissä tavanomaisissa tarpeissa.

Avustamislisän perimisoikeus myönnetään kaikille invavarusteista ajoneuvoa tarvitseville henkilöille. Kuljettajan on kiinnitettävä pyörätuoli, sähköpyörätuoli tai sähkömopo neljästä erillisestä kiinnityksestä tarkoitettua pisteestä. Myös muiden kuljetuksessa mukana olevien apuvälineiden tulee olla kiinnitettynä asianmukaisesti. Turvallisuudesta on vastuussa auton kuljettaja.

Asiakkaalle myönnetään porrasavustus, jos asiakas liikkuu pyörätuolilla ja lähtö- tai kohdeosoitteessa on portaita, joita varten tarvitaan porraskiiپیjä tai porrasavustamisessa kuljettajan välttämätöntä avustamista. Porrasavustuksen tai porraskiiپیjän käytön kustannusten periminen hyväksytään, kun lähtö- tai kohdeosoitteessa on portaita enemmän kuin kolme ja luiskaa ei ole käytettävissä.

MATKAN MAKSAMINEN

Asiakkaalta peritään kustakin yhdensuuntaisesta matkasta erikseen omavastuuosuus. PoSan kuntayhtymähallitus on kokouksessaan 20.3.2019 § 44 vahvistanut vammaispalvelulain ja sosiaalihoitolain mukaisten kuljetuspalvelujen omavastuut 1.5.2019 alkaen. 1.1.2022 lähtien **PoSa laskuttaa nämä kuljetuspalveluista perittävät omavastuuosuudet jälkikäteen asiakkaalta asiakasmaksuna.** Näin ollen omavastuuta ei jatkossa makseta enää matkan päätyttyä suoraan taksiautoilijalle. Päätöksen liitteenä

toimitetaan asiakkaalle omavastuutaulukko, josta jälkikäteen perittävän omavastuun määrän voi tarkistaa. Saattajalta omavastuuta ei peritä.

Asiakas saa tekemiensä kuljetuspalvelumatkojen omavastuista laskun jälkikäteen PoSalta. Tämä on syytä huomioida kuljetuspalvelumatkoja käytettäessä. Sosiaali- ja terveystieteiden asiakasmaksuista voidaan periä viivästyskorkoa ja ne voidaan ulosottaa ilman oikeuden päätöstä. Asiakasmaksulain mukaan sosiaalihuollon palveluista määrättyä maksua tulee myös alentaa tai jättää maksu kokonaan perimättä, jos maksun periminen vaarantaa asiakkaan tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Maksun alentamista haettaessa edellytetään, että asiakkaalle kuuluvat, asiakasmaksun alentamiseen nähden ensisijaiset Kelan etuudet (kuten takuueläke, hoitotuki ja asumistuki) on haettu. Asiakasmaksun alentamista tai perimättä jättämistä haetaan erillisellä tätä varten tarkoitettulla lomakkeella ja päätöksenteossa toimeentulon vaarantumista arvioidaan toimeentulotukilaskelman avulla. Tarkempia lisätietoja asiakasmaksun alentamisesta saa vammaispalveluiden sosiaaliohjaajalta ja toimistosihteeriltä.

TAVARANKULJETUS

Kuljetuspalvelu ei ole tarkoitettu tavarankuljetukseen, jossa asiakas ei ole mukana. Asiakkaalla voi olla kuljetuksessa mukana välttämättömät apuvälineet sekä tarvittavat muut tavarat (esim. ostoskassi, matkalaukku, lastenrattaat). Kuljetuspalvelulla ei saa ilman asiakasta kuljettaa esim. kauppaostoksia, huonekaluja, isoja kodinkoneita tai tilaa vieviä rakennustarvikkeita ja muuttolaatikoita. Tällaiset kuljetukset on asiakkaan maksettava kokonaan itse.

Kuljettaja kantaa autoon tai autosta määränpään sellaiset tavarat, jotka hän pystyy viemään sisälle samalla, kun saattaa asiakasta. Lisäksi kuljettajan tulee huolehtia perille myös mukana olevat apuvälineet.

OLOSUHTEIDEN MUUTOKSET

Kuljetuspalveluja saavan henkilön on ilmoitettava PoSan vammaispalveluihin kaikista muutoksista (esim. toimintakyvyn muutokset, yhteystietojen muutokset, muutto toiselle paikkakunnalle, pitkäaikaishoitoon siirtyminen). Jos muutokset edellyttävät, niin kuljetuspalvelupäätös tarkistetaan.

Kun asiakkaan kuljetuspalvelujen tarve on lakannut, kuljetuspalvelupäätös lakkautetaan.

KULJETUSPALVELUALUEET

Vammaispalveluasetuksen 4 §:n 2 momentin mukaisesti kuljetuspalvelumatkat ovat asuinkuntaan tai lähikuntiin suuntautuvia matkoja. PoSan käytännön mukaisesti matkojen tulee suuntautua seuraavasti:

Kankaanpää: Ikaalinen, Isojoki, Jämijärvi, Kauhajoki, Karvia, Pori, Parkano, Pomarkku, Sastamala, Siikainen

Jämijärvi: Ikaalinen, Kankaanpää, Parkano

Siikainen: Isojoki, Kankaanpää, Merikarvia, Pomarkku, Pori

Karvia: Kankaanpää, Kauhajoki, Kurikka, Parkano

Pomarkku: Kankaanpää, Pori, Siikainen

PoSassa kuljetuspalvelut on kilpailutettu. Asiakkaan tulee käyttää kuljetuspalvelumatkoihin vain PoSan sopimuksen piirissä olevia taksiryttäjiä (yhteystietolista toimitetaan asiakkaalle päätöksen liitteenä). Muiden taksien kustannuksia PoSa ei korvaa. Kuljetuspalvelun toteuttajana ei voi toimia asiakkaan kanssa samassa taloudessa asuva sopimusryttäjä.

Kuljetuspalveluasiakkaat, jotka asuvat asumispalvelussa muualla kuin PoSan alueella, voivat käyttää oman asuinpaikkakuntansa takseja. Kuljetukset korvataan tällöinkin PoSan kilpailutusehtojen mukaisesti.

KULJETUSPALVELUN SEURANTA

Kuljetuspalvelukortti seuraa asiakkaan matkaoikeuksia ja kuljetuspalvelumatkoja. Oikeuksien ylittäviä matkoja ei voi suorittaa, koska kortti ei salli maksua ko. tilanteessa. PoSan alueen ulkopuolella asuville asiakkaille toimitetaan vuosittain palvelun seurannan tueksi kuukausittaiset seurantakortit.

PALVELUN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT EPÄSELVYYDET

Mikäli asiakkaalla esiintyy toistuvasti epäselvyyksiä tai ongelmia kuljetuspalvelujen käytössä ja tilanne ei korjaannu asiakkaalle ensisijaisena annettavan henkilökohtaisen ohjauksen ja neuvonnan sekä viimesijaisena annettavan kirjallisen huomautuksen jälkeen, siirrytään viranhaltijan päätöksellä käytäntöön, jossa asiakas maksaa itse matkansa. Kuittia vastaan asiakas voi hakea kuljetuspalvelupäätöksen mukaisista hyväksyttävistä matkoistaan korvauksen PoSan vammaispalveluista.

TERVEYDENHUOLLON MATKAT

Vammaispalvelulaki on toissijainen muihin lakeihin nähden. Vammaispalvelulain mukaisia kuljetuspalvelumatkoja **ei saa käyttää** terveydenhuoltomatkoihin, joiden korvaus perustuu sairausvakuutuslakiin tai korvaus tulee vakuutusyhtiöltä. Näitä matkoja ovat:

- lääkärin, hammaslääkärin, terveydenhoitajan, fysioterapeutin, laboratoriohoitajan tai psykologin vastaanotolla käynnit
- apuvälineiden sovitukset
- lääkärin määräämät tutkimus-, kuntoutus- ja hoitokäynnit

Lisätietoja antaa:

Vammaispalvelujen sosiaalihoaja

044 577 3248

Toimistos sihteeri

050 577 5213

Laskutus

044 577 3526